

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1XEObd/4/2018
Identifikačné číslo spisu: 8409200075
Dátum vydania rozhodnutia: 02.08.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8409200075.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, proti povinnej V. S., bytom vo I. X., K. XX, o vymoženie 1.365,60 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 3Er/13/2009, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 20CoE/78/2014-112 z 30. septembra 2014, takto

rozhodol:

- I. Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a .
- II. Dovolanie oprávnenej o d m i e t a .
- III. Povinná m á voči oprávnenej n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Kežmarok (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 3Er/13/2009-44 z 8. apríla 2014 exekúciu, vedenú na základe rozhodcovského rozsudku, ktorý bližšie špecifikoval v odôvodnení uznesenia, vyhlásil za neprípustnú a zároveň zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g/ zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom v čase rozhodovania súdu (ďalej aj „Exekučný poriadok“). Ďalšími výrokmi súd prvej inštancie nepriznal poverenému súdному exekútorovi a ostatným účastníkom exekučného konania náhradu trov. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že medzi účastníkmi konania bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorú treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde oprávnená (veriteľ) je dodávateľom a povinná (dlžník) spotrebiteľom. V zmluve dojednaná rozhodcovská doložka je podľa názoru súdu neprijateľnou zmluvnou podmienkou (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a povinnej znemožňuje brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak dodávateľ podá návrh na začatie konania na ním zvolený rozhodcovský súd. Rozhodcovská doložka, ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, sa zároveň prieči dobrým mravom (§ 3 Občianskeho zákonníka), pretože právo na súdnu ochranu je zaručené Ústavou Slovenskej republiky a je aj v rozpore s právom na spravodlivý súdny proces, ktorý zaručuje článok 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Rozhodcovský rozsudok vydaný na základe takejto neprijateľnej rozhodcovskej doložky je nulitný právny akt, pretože bol vydaný bez právomoci rozhodcovského súdu. Na základe uvedeného vyhodnotil súd prvej inštancie predmetný rozhodcovský rozsudok ako nespôsobilý exekučný titul, ktorý spôsobuje neprípustnosť ďalšieho pokračovania v exekúcii na jeho podklade. Súd prvej inštancie o neprípustnosti exekúcie ako o predbežnej otázke a o jej zastavení rozhodol jedným uznesením, s poukazom na to, že ide o závislé výroky a osobitný spôsob rozhodovania by odporoval hospodárnosti a účelu exekučného konania.

2. Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 20CoE/78/2014-112 z 30. septembra 2014 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie (okrem výroku o nepriznaní náhrady trov exekúcie súdnemu exekútorovi) ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Občiansky súdny poriadok“ alebo „OSP“). Ďalšími výrokmi zamietol návrh oprávnenej na prerušenie konania a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa stotožnil s posúdením právneho vzťahu medzi účastníkmi ako vzťahu spotrebiteľského, ako aj s posúdením rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorú zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Neprijateľnosť rozhodcovskej doložky videl odvolací súd tiež v neprimeranej vzdialenosti bydliska povinnej od miesta rozhodcovského konania (cca 400 km), ktorá skutočnosť má odradzujúce účinky pre spotrebiteľa vo vzťahu k uplatňovaniu práva. K namietanému porušeniu zásady kontradiktórnosti konania odvolací poukázal na závery, ku ktorým dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 6Cdo/7/2013. Vzhľadom na neplatnú rozhodcovskú doložku nepovažoval odvolací súd za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami.

3. Proti predmetnému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie, v ktorom uviedla, že: 1. súdy oboch inštancií rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 ods. 1 písm. a/ OSP), 2. ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 237 ods. 1 písm. b/ OSP), 3. súdy opätovne konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 ods. 1 písm. d/ OSP), lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu, 4. súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 ods. 1 písm. e/ OSP), 5. oprávnenej sa odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ OSP) tým, že súdy nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie, 6. konanie súdov je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP) a 7. napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP). Oprávnená (ďalej aj „dovolateľka“) žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Zo spisu vyplýva, že dovolanie oprávnenej bolo podané 5. februára 2015. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálna a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP).

5. S účinnosťou od 1. júla 2016 bol tiež novelizovaný Exekučný poriadok (zákonom č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov), keď za § 9 boli

vložené nové § 9a a § 9b, ktoré upravujú použitie ustanovení Civilného sporového poriadku v exekučnom konaní. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha vecí nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Podľa § 9a ods. 4 Exekučného poriadku, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy vecí nevyplýva inak.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania (ďalej aj „dovolací súd“), ktoré sa začalo do 30. júna 2016 (§ 470 ods. 4 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) a v mene ktorej koná zamestnanec s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b/ CSP), najskôr skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

7. Vzhľadom na dátum podania dovolania (5. februára 2015) a prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, dovolací súd prípustnosť dovolania oprávnenej posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku v znení zákona č. 353/2014 Z. z. (účinného od 1. januára 2015), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (pozn. dovolacieho súdu: v ďalšom sa Občiansky súdny poriadok uvádza v tomto znení).

8. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 OSP).

9. Oprávnená napadla dovolaním uznesenie. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 OSP. Napadnuté rozhodnutie nevykazuje znaky žiadneho z týchto uznesení, preto prípustnosť dovolania oprávnenej z § 239 OSP nevyplýva.

10. V zmysle § 237 ods. 1 OSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (teda aj uzneseniu), ak v konaní došlo k závažným procesným vadám taxatívne vymenovaným v tomto ustanovení (viď písmená a/ až g/ tohto ustanovenia).

11. V zmysle § 237 ods. 2 OSP ale dovolanie podľa odseku 1 nie je prípustné proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa osobitného predpisu, ktorým sa rozumie zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

12. Dovolaním napadnuté uznesenie bolo vydané v konaní podľa Exekučného poriadku, preto prípustnosť dovolania oprávnenej nevyplýva ani z § 237 OSP.

13. Vzhľadom k tomu, že oprávnenou podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 OSP, ani podľa § 239 OSP, dovolací súd podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol dovolanie oprávnenej ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

14. Súčasťou dovolania oprávnenej bol aj návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP, ktorý dovolateľka podala pre prípad, že sa dovolací súd nestotožní s ňou uvádzanou interpretáciou bodu 33 rozsudku Súdneho dvora zo dňa 4. júna 2009 vo veci Pannon GSM Zrt. proti Erszébet Sustikné Győrfi, C-243/08. V zmysle návrhu oprávnenej mal dovolací súd podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie na rozhodnutie prejudiciálne otázky nasledovného znenia: „Má sa tvrdenie o tom, že sa od vnútroštátneho súdu nevyžaduje vylúčenie možnosti aplikovateľnosti novej neprijateľnej podmienky po tom, čo spotrebiteľ nedal najavo, že zamýšľa uplatniť jej neprijateľnosť, vykladať tak, že takáto podmienka sa aplikuje len vtedy, ak spotrebiteľ výslovne odporoval jej neaplikácii, alebo aj tak, že takáto podmienka sa aplikuje aj vtedy, ak spotrebiteľ neoznámil súdu, že zamýšľa uplatniť jej neprijateľnosť po tom, čo mu súd oznámil, že posúdil podmienku ako možne neprijateľnú. Je takéto oznámenie o posúdení podmienky ako možne

neprijateľnej voči spotrebiteľovi vždy povinné od súdu vrátane výzvy na prejavenie zámeru uplatniť túto podmienku?“

15. Svoj návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP dovolateľka odôvodnila okrem iného tým, že dovolací súd by mal dôsledne uplatňovať právo Európskej únie vrátane príslušnej judikatúry Súdneho dvora, ktorá sa neustále vyvíja a v rámci toho sa zaoberať aj takými rozhodnutiami Súdneho dvora, resp. ich odôvodneniami, ktoré sú v prospech tvrdení oprávnenej.

16. Obligatorne prerušenie konania na účely podania prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie upravuje aj Civilný sporový poriadok, a to v ustanovení § 162 ods. 1 písm. c/, podľa ktorého súd konanie preruší, ak podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, t. j. podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (pôvodný článok 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva). Podľa § 438 ods. 1 CSP je toto ustanovenie možné primerane aplikovať aj v dovolacom konaní.

17. Článok 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie ustanovuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie.

18. V prejednávanej veci sa dovolací súd zaoberal len prípustnosťou dovolania oprávnenej, ktorú posudzoval v zmysle príslušných ustanovení vnútroštátneho procesného práva (§ 236 a nasl. OSP). Pre také rozhodnutie nebolo potrebné aplikovať a interpretovať právo Európskej únie, ani sa zaoberať judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie. S poukazom na uvedené dovolací súd návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania ako nedôvodný zamietol.

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania povinnej rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

20. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.